सं° एतैः [एवंविधैः पञ्चभिरहोभिः प्रतिमासं षड्वारमावृत्तैः] पूर्वपक्षषण्मासान्नयेत् · व्रतम् विषुवत्स्थाने ॥३३॥ सं° [मध्ये विषुवतः स्थाने] महाव्रतम् ।

विश्वजिदग्निष्टोमाश्चत्वारस्तैरुत्तरान् ॥३४॥ सं° तैरेवंविधैः पञ्चभिरहोभिः [प्रतिमासं षड्वारमावृत्तैः] विषुवतः परान्षन्मासान्नयेत् । एतत्पुरुषस्य नारायणस्योत्तमम् ॥३५॥ नारायणसत्त्रमित्यस्य संज्ञा । सं° एतदुत्तममन्तिमं सत्त्रं नारायणस्य पुरुषस्य नारायणपुरुषसत्त्रमित्येतस्य संज्ञा ॥ ॥ सप्तमी कण्डिका ॥७॥

इत्युपाध्यायकर्ककृतौ कात्यायनसूत्रभाष्ये चतुर्विंशोऽध्यायः ॥ सत्त्राणि समाप्तानि ॥

इति कात्यायनसूत्रे चतुर्विंशोऽध्यायः ॥२४॥ ॥.

अथ प्रायश्चित्तानि । अध्वर्युवेदविहितान्युक्तानि साङ्गानि कर्माणि तत्समनन्तरं च उद्गातृवेदविहितानि चोक्तानि · इदानीं तेषामेव नैमित्तिकाङ्गव्याचिख्यासयेदमाह · कर्मोपपाते प्रायश्चित्तं तत्कालम् ॥१॥ कर्मण उपपातः कर्मोपपातः उपपातो विनाशो भ्रेष इत्यनर्थान्तरम् · स च चतुःप्रकारो भवति अकरणम् न्यूनकरणम् अतिरिक्तकरणम् अयथाकरणं चेति · यद्वा एक एव प्रकारः सर्वमेवेदमयथाकरणम् यथैतद्विहितं तथा न भवतीति · प्रायश्चित्तमिति नैमित्तिकस्य संज्ञा तच्च तत्कालऽएव[1] भवति यस्मिन्कालऽउपपातः · कुत एतत् · भिन्ने जुहोति स्कन्ने जुहोति निमित्तसप्तमीयम् नाधिकरणसप्तम्येषा अधिकरणसप्तम्यामाहवनीयापवादप्रसङ्गात् · नैमित्तिकस्य च निमित्तकालता न्याय्येति । एवं प्राप्तऽआह · । देव° प्रायो विनाशः विध्यतिक्रमजनितो दोषः · चिती संज्ञानऽइत्यस्य धातोश्चित्तम् अनेकार्थत्वाद्धातोः संधानं चित्तमित्युच्यते · प्रायस्य चित्तं प्रायश्चित्तम् विनष्टस्य कर्मणः संधानमित्यर्थः · प्रायस्य चित्तिचित्तयोः सुडागमो (पाणिनि° ६. १. १४७) लक्षणात् · स कर्मविनाशकाल एव कालो यस्य तत्तत्कालम् । एवं सिद्धान्तमुक्त्वान्तरा पूर्वपक्षमाह ·] चोदना वाकालशब्दात् ॥२॥ वाशब्दः पक्षव्यावृत्तौ · नैमित्तिकस्य चोदनामात्रमेवैतत् न तत्कालता · कुत एतत् अकाऽब्दात् न ह्यत्र कालप्रतिपादकः शब्दोऽस्ति तेनागन्तुत्वादन्ते निवेशः प्रा-

---

१) Thus K.